

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DMP-III.054.1.2026
Warszawa, 13 marca 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację nr 15011 Pana Posła Wiesława Krajewskiego w sprawie ograniczenia instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców tworzących miejsca pracy.

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję odpowiedź na interpelację nr 15011, która została przygotowana z wykorzystaniem wkładów przesłanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS), Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) i Ministerstwo Finansów (MF).

Państwo wspiera przedsiębiorców tworzących miejsca pracy głównie poprzez system zachęt finansowych, podatkowych oraz programów rozwojowych przy wykorzystaniu środków krajowych jak i UE.

Szeroki zakres instrumentów wsparcia dla pracodawców i przedsiębiorców zapewnia ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia:

1. Pośrednictwo pracy. Pracodawca może skorzystać z pośrednictwa powiatowego urzędu pracy w znalezieniu odpowiednich kandydatów do pracy. Pośrednictwo pracy dla pracodawców jest prowadzone w formie bezpośredniego kontaktu z pracownikami urzędu pracy lub poprzez organizację giełd albo targów pracy. Za pomocą serwisu praca.gov.pl pracodawcy mogą też przekazywać do urzędu pracy informacje o ofertach pracy, staży i praktyk zawodowych. Minister właściwy do spraw pracy prowadzi i udostępnia Bazę Ofert Pracy (ePraca) i umożliwia korzystanie z aplikacji mobilnej ePraca, gdzie publikowane są informacje o ofertach pracy, staży i praktyk zawodowych.
2. Poradnictwo zawodowe realizowane przez powiatowe urzędy pracy i Centra Poradnictwa Zawodowego działające w wojewódzkich urzędach pracy. Zakres wsparcia dla pracodawców w ramach poradnictwa zawodowego obejmuje pomoc w doborze kandydatów do pracy spośród bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wsparcie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników.
3. Przyjmowanie osób bezrobotnych na staż. Pracodawcy mogą zgłaszać do urzędu pracy oferty stażu bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Do odbycia stażu u pracodawcy może zostać skierowana każda osoba bezrobotna zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy. Wynagrodzenie wypłacane jest stażystom przez powiatowy urząd pracy w formie stypendium stażowego i wynosi 160% zasiłku (aktualnie 2 755,10 zł). Minimalny i maksymalny okres odbywania stażu

to odpowiednio 3 i 6 miesięcy. W czasie jego trwania osoba bezrobotna ma możliwość potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności przez uprawnioną instytucję. Po uzyskaniu dokumentu potwierdzającego nabycie wiedzy i umiejętności, w terminie 12 miesięcy od ukończenia stażu, jego organizatorowi przysługuje premia w wysokości 500 zł za każdy pełny miesiąc programu stażu (premia jest waloryzowana i aktualnie wynosi 518 zł).

4. Dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS). Ze wsparcia KFS korzystać mogą wszystkie podmioty odprowadzające składki na Fundusz Pracy, w tym także osoby samozatrudnione oraz podmioty ustawowo zwolnione z tego obowiązku. Dofinansowanie kształcenia ustawicznego wynosi 70% jego kosztów (30% finansuje pracodawca). W przypadku podmiotów niezatrudniających pracowników lub zatrudniających do 9 osób wkład własny wynosi 10% kosztów kształcenia (KFS finansuje 90% kosztów). Całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 200% przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 17 543,40 zł) w danym roku kalendarzowym dla jednego wskazanego we wniosku uczestnika kształcenia ustawicznego. Wysokość wsparcia uzależniona jest także od wielkości podmiotu wnioskującego.
5. Roboty publiczne umożliwiają zatrudnienie osoby bezrobotnej w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a ponadto przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie socjalne, a także spółki wodne i ich związki - jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych, spółek wodnych i ich związków. Starosta zwraca organizatorowi robót publicznych, który zatrudniał skierowane osoby bezrobotne przez okres do 6 miesięcy, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne bezrobotnych w uprzednio uzgodnionej wysokości, nieprzekraczającej kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych osób w miesiącu, w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50% przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia (aktualnie 5 245,04 zł).
6. Prace interwencyjne umożliwiają zatrudnienie osoby bezrobotnej przez pracodawcę w pełnym wymiarze czasu pracy na okres od 3 do 12 miesięcy z dofinansowaniem przez urząd pracy części wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Pracodawca zobowiązuje się do utrzymania zatrudnienia po okresie refundacji przez połowę okresu, na który przysługiwała. Wysokość refundacji określana jest w umowie i nie może ona przekraczać kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdą osobę bezrobotną, która obowiązywała w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca (aktualnie 4 806 zł).
7. Zwrot części kosztów zatrudnienia osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy przez podmiot prowadzący Dom Pomocy Społecznej (DPS) albo jednostkę organizacyjną wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej (WRiPZ). Wsparcie

- kierowane jest do podmiotu prowadzącego DPS albo jednostki WRiPZ, które zatrudniają skierowane osoby bezrobotne lub poszukujące pracy w domu pomocy społecznej albo w jednostce organizacyjnej WRiPZ. Przez okres do 12 miesięcy zwracana jest część kosztów poniesionych na zatrudnienie, takich jak wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne. Wysokość finansowania nie może przekroczyć kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych pracowników w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę (aktualnie 4 806 zł).
8. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osoby bezrobotnej w wieku 50+. Starosta przyznaje pracodawcy lub przedsiębiorcy za zatrudnienie skierowanej osoby bezrobotnej, jeżeli ukończyła ona 50 rok życia oraz nie ukończyła 60 lat w przypadku kobiety lub 65 lat w przypadku mężczyzny i nie była zatrudniona lub nie wykonywała innej pracy zarobkowej u tego pracodawcy bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotna. Dofinansowanie przysługuje przez okres 12 miesięcy w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego (aktualnie 2 403 zł). Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani utrzymać w zatrudnieniu skierowanego bezrobotnego przez okres przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia oraz przez kolejnych 6 miesięcy.
 9. Dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie osoby poszukującej pracy w wieku 60+. Starosta przyznaje pracodawcy lub przedsiębiorcy za zatrudnienie skierowanej osoby poszukującej pracy, jeżeli ukończyła ona 60 lat w przypadku kobiety lub 65 lat w przypadku mężczyzny, nie była zatrudniona lub nie wykonywała innej pracy zarobkowej u tego pracodawcy bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako poszukująca pracy. Dofinansowanie przysługuje przez 1 miesiąc w kwocie określonej w umowie, nie przekraczającej jednak połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie, obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdą zatrudnioną osobę poszukującą pracy (aktualnie 2 403 zł). Umowa o dofinansowanie zawierana jest na okres do 12 miesięcy. Dofinansowanie dla pracodawcy lub przedsiębiorcy może być przyznane wielokrotnie. Przysługuje przez okres 1 miesiąca, po którym nastąpić musi miesiąc pracy bez dofinansowania.
 10. Refundacja za zatrudnienie opiekunów osoby z niepełnosprawnościami. Starosta może zawrzeć umowę, na podstawie której refunduje pracodawcy lub przedsiębiorcy przez maksymalnie 6 miesięcy część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowane osoby bezrobotne, poszukujące pracy niezatrudnione i niewykonyjące innej pracy zarobkowej, opiekunów osoby z niepełnosprawnościami zatrudnionych co najmniej w połowie pełnego wymiaru czasu pracy. Wysokość refundacji określa umowa - nie może ona przekraczać kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz kwoty połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia (aktualnie 2 873,75 zł).
 11. Grant na utworzenie stanowiska pracy zdalnej przysługuje pracodawcy lub przedsiębiorcy na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej w kwocie określonej w umowie zawartej ze starostą, nie wyższej

jednak niż 3-krotność minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdą skierowaną osobę bezrobotną (aktualnie 14 418 zł). Pracodawca lub przedsiębiorca są obowiązani utrzymać w zatrudnieniu skierowaną osobę bezrobotną przez 12 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy lub 18 miesięcy w co najmniej połowie pełnego wymiaru czasu pracy.

12. Świadczenie aktywizacyjne dla pracodawców zatrudniających osoby powracające na rynek pracy po przerwie związanej z wychowaniem dziecka lub sprawowaniem opieki nad osobą zależną. Starosta przyznaje świadczenie aktywizacyjne dla pracodawcy za zatrudnienie takiej osoby w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy. Świadczenie aktywizacyjne dla pracodawcy przysługuje przez okres 12 miesięcy w wysokości połowy minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie (aktualnie 2 403 zł) w przypadku zatrudnienia skierowanego bezrobotnego lub poszukującego pracy w pełnym wymiarze czasu prac lub jednej czwartej minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie (aktualnie 1 201,50 zł), w przypadku zatrudnienia skierowanej osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy w co najmniej połowie wymiaru czasu pracy. Pracodawca jest obowiązany utrzymać w zatrudnieniu skierowaną osobę bezrobotną lub poszukującą pracy przez 6 miesięcy po upływie okresu uzyskiwania świadczenia aktywizacyjnego.
13. Dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej. Środki z dofinansowania mogą być przeznaczone na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności. Przyznawane przez starostę: bezrobotnemu, absolwentowi centrum integracji społecznej, poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej. Środki mogą być przyznawane maksymalnie do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 52 630,20 zł).
14. Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej. Maksymalna wysokość refundacji to 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia (obecnie 52 630,20 zł). Okres utrzymania stanowiska pracy z refundacją to 18 miesięcy. Okres utrzymania stanowiska pracy i zatrudnienia na nim skierowanej osoby bezrobotnej lub poszukującego pracy opiekuna osoby z niepełnosprawnością uzależniono od kwoty refundacji. W przypadku refundacji do 4-krotności przeciętnego wynagrodzenia obowiązkiem podmiotu, który zawarł umowę o refundację jest utrzymanie wyposażonego lub doposażonego stanowiska pracy i zatrudnienia na nim przez co najmniej 12 miesięcy. W przypadku przyznania refundacji w kwocie przekraczającej 4-krotność przeciętnego wynagrodzenia obowiązkowe jest utrzymanie stanowiska pracy i zatrudnienia na nim przez okres 18 miesięcy.
15. Środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej mogą zostać przyznane osobie bezrobotnej, absolwentowi CIS, poszukującej pracy osoby niezatrudnionej i niewykonującej innej pracy zarobkowej, w tym poszukującej pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej. Środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej są jednorazowe i mogą być zostać przeznaczone na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z jej podjęciem. Środki mogą być przekazane na wniosek w wysokości nieprzekraczającej 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 52 630,20 zł), obowiązującego w dniu

- zawarcia umowy na jednego członka założyciela spółdzielni lub na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej.
16. Środki dla spółdzielni socjalnych na utworzenie stanowiska pracy mogą być przyznane spółdzielni socjalnej lub przedsiębiorstwu społecznemu na utworzenie stanowiska pracy dla skierowanej osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy niezatrudnionej i niewykonującej innej pracy zarobkowej, w tym poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej. Wysokość środków nie może przekroczyć 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 52 630,20 zł) obowiązującego w dniu zawarcia umowy.
 17. Środki dla spółdzielni socjalnych na finansowanie kosztów wynagrodzenia. Finansowanie wypłacane jest miesięcznie, w wysokości nieprzekraczającej kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę (aktualnie 4 806 zł).
 18. Pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej jest udzielana do wysokości 20-krotności przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 175 434 zł) z 7-letnim okresem spłaty i z oprocentowaniem stałym w skali roku na poziomie 0,25%. Pożyczki udzielają w ramach Rządowego Programu Pierwszy biznes - Wsparcie w starcie pośrednicy finansowi wybrani przez BGK: osobom bezrobotnym, niezatrudnionym i niewykonującym innej pracy zarobkowej, poszukującym pracy, poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby z niepełnosprawnością, studentkom i studentom ostatniego roku studiów niezatrudnionym i niewykonującym innej pracy zarobkowej, powracającym z zagranicy, osobom o przychodach średniomiesięcznych nieprzekraczających kwoty przeciętnego wynagrodzenia w okresie 3 m-cy przed miesiącem złożenia wniosku.
 19. Pożyczka na utworzenie stanowiska pracy. Jest udzielana do wysokości 10-krotności przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 87 717 zł) z 3-letnim okresem spłaty i z oprocentowaniem stałym w skali roku na poziomie 0,25%. Pożyczki udzielają pośrednicy finansowi wybrani przez BGK w ramach Rządowego Programu Pierwszy biznes - Wsparcie w starcie. Możliwe jest przeznaczenie pożyczki na finansowanie kosztów osobowych związanych z zatrudnieniem do 25% wartości pożyczki.
 20. Pożyczka na dostosowanie stanowiska pracy do pracy zdalnej udzielana jest do wysokości 3-krotności przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 26 315,10 zł) z 3-letnim okresem spłaty i z oprocentowaniem stałym w skali roku na poziomie 0,25%. Jest udzielana przez pośredników finansowych wybranych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach Rządowego Programu Pierwszy biznes - Wsparcie w starcie. Pożyczka na dostosowanie istniejących stanowisk pracy do pracy zdalnej dotyczy pracowniczek i pracowników, o których mowa w art. 67¹⁹ § 6 i 7 ustawy Kodeks pracy, dla których pracodawca jest zobowiązany zgodzić się na pracę zdalną (kobiety w ciąży, rodzice dzieci do lat 4 i pracownicy sprawujący opiekę nad innym członkiem najbliższej rodziny lub inną osobą pozostającą we wspólnym gospodarstwie domowym, która posiada orzeczenie o niepełnosprawności albo orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności).
 21. Refundacja kosztów poniesionych przez pracodawcę na wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Pracodawca, który zatrudnia młodocianych pracowników w celu przygotowania zawodowego, może

uzyskać refundację wypłaconych im wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenia społeczne. Refundacja wynagrodzeń młodocianych pracowników następuje do wysokości określonego w przepisach minimalnego wynagrodzenia osoby młodocianej oraz opłacanych od tego wynagrodzenia składek na ubezpieczenia społeczne finansowanych przez pracodawcę. Minimalne wynagrodzenie osoby młodocianej wynosi w pierwszym roku nauki nie mniej niż 8% przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 701,74 zł), w drugim roku nauki nie mniej niż 9% przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 789,45 zł), w trzecim roku nauki nie mniej niż 10% przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 877,17 zł), a w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy nie mniej niż 7% przeciętnego wynagrodzenia (aktualnie 614,02 zł).

Przedstawione formy wsparcia mają charakter fakultatywny. O ich przyznaniu decyduje starosta, a w przypadku refundacji wynagrodzeń pracowników młodocianych (pkt 21) wojewódzkie komendy Ochotniczych Hufców Pracy, w przypadku pożyczek udzielanych w ramach Rządowego Programu Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie (pkt 18-20) pośrednik finansowy wyłoniony przez BGK.

Ponadto na finansowanie aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy samorządy powiatów, w skali kraju, dysponują w roku 2026 środkami Funduszu Pracy (FP) w wysokości 1 724 896 236,22 zł w ramach przyznanych limitów na finansowanie kosztów realizacji form pomocy, w tym realizowanych w ramach projektów EFS+. Środki przyznawane są na cały rok i trafiają na konta powiatowych urzędów pracy w transzach miesięcznych. Ze środków tych finansowane są wszystkie określone w ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia formy pomocy, w tym m.in. wskazane wyżej w pkt 3-17. W odpowiedzi na zgłaszane przez urzędy pracy potrzeby dotyczące przeznaczenia dodatkowych środków FP na aktywizację zawodową 4 lutego br. MRPiPS ogłosiło nabór wniosków o przyznanie środków rezerwy FP na finansowanie realizowanych form pomocy. W ramach ogłoszonego naboru urzędy pracy mogły wnioskować do 16 lutego 2026 r. o środki rezerwy FP na wszystkie formy pomocy określone w ustawie, w tym te, które stanowią wsparcie dla przedsiębiorców. Na nabór przeznaczono 150 mln zł. Na instrument wskazany w pkt 21 w planie finansowym Funduszu Pracy na rok 2026 zabezpieczono 900 mln zł. W związku ze zgłaszanymi przez Ochotnicze Hufce Pracy potrzebami kwota ta została następnie zwiększona do 1 068 700 000 zł.

Warto mieć na uwadze, że Polska jest objęta procedurą nadmiernego deficytu (EDP). Procedura EDP determinuje konieczność konsolidacji finansów publicznych i redukcji deficytu w kolejnych latach co ma swoje odzwierciedlenie w Średniookresowym planie budżetowo-strukturalnym na lata 2025-2028 określającym ścieżkę wydatków do 2028 roku, której przestrzeganie jest konieczne do ograniczenia deficytu nominalnego i redukcji długu w średnim okresie. Jednocześnie wydatki Funduszu Pracy są objęte zakresem stabilizującej reguły wydatkowej (SRW) oraz limitem wydatków, corocznie wskazywanym w ustawie budżetowej. Tym samym każdorazowa zmiana wydatków Funduszu Pracy ma bezpośredni wpływ na ograniczenie wydatków pozostałych podmiotów objętych SRW.

W ramach Programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki z alokacją ok. 42,9 mld zł, czyli ok. 10 mld euro (wkład UE: ok. 34,2 mld zł, wkład krajowy: ok. 8,7 mld zł) realizowane są działania mające na celu zwiększenie potencjału w zakresie badań i innowacji oraz wykorzystywania zaawansowanych technologii, a także wzrost

konkurencyjności MŚP. W ramach realizacji tych zadań tworzone są wysokospecjalistyczne miejsca pracy - szacowana wartość wskaźnika na podstawie umów o dofinansowanie wynosi 4,6 tys. miejsc pracy. W ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 (PR 2021-2027) zarządzanych przez samorzady województw, obok wsparcia ze środków EFS+ dla przyszłych przedsiębiorców, przewidziane jest również wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST). Ogólna alokacja na 16 programów regionalnych perspektywy 2021-2027 wynosi 33,5 mld euro, z tego na realizację celu polityki 1. Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki wspieraniu innowacyjnej i inteligentnej transformacji gospodarczej oraz regionalnej łączności cyfrowej (EFRR) dedykowanemu bezpośrednio wsparciu przedsiębiorczości przeznaczone zostało łącznie w 16 regionach ok. 3,5 mld euro. CP1 to nie jedyne źródło wsparcia przedsiębiorców w PR 2021-2027 – możliwości takie istnieją także w ramach celu polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa (w zakresie efektywności energetycznej i OZE – 622 mln euro, EFRR) i celu polityki 6. Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu (ok. 1,5 mld euro w działaniach dedykowanych przedsiębiorcom, FST).

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że stan zaawansowania wdrażania poszczególnych programów oraz dostępność wsparcia bezpośredniego i pośredniego może się różnić pomiędzy regionami. W obszarze B+R, wdrożenia i transfer technologii dofinansowanie mogą uzyskać przedsięwzięcia polegające m.in. na prowadzeniu działalności B+R przez przedsiębiorstwa i konsorcja z ich udziałem, transferze technologii i wdrażaniu wyników prac B+R oraz wsparciu infrastruktury B+R. W ramach drugiego z wymienionych obszarów możliwe jest wsparcie projektów w zakresie transformacji cyfrowej firm. Ponadto przedsiębiorcy mogą uzyskać środki na inwestycje, w szczególności zwiększające ich zaawansowanie technologiczne, poziom robotyzacji i zdolność do wdrażania innowacji. Dodatkowo w ramach programów regionalnych przewidziane jest finansowanie usług dla przedsiębiorstw (wynikających z analizy zapotrzebowania firm na konkretne usługi w danym regionie), np. w zakresie cyfryzacji i rozwiązań w obszarze Przemysłu 4.0 oraz innowacyjnych technologii środowiskowych.

Możliwe jest również wsparcie MŚP w zakresie ekspansji międzynarodowej. W tym przypadku dofinansowanie mogą uzyskać przedsięwzięcia w szczególności polegające na: doradztwie w zakresie opracowania strategii internacjonalizacji, udziale firmy w międzynarodowych targach i misjach gospodarczych, udziale w szkoleniach i warsztatach (m.in. z e-eksportu) czy wsparciu dla promocji lub certyfikacji produktu w związku z wejściem na nowy rynek zbytu. Ponadto istnieje możliwość wsparcia kompetencji pracowników MŚP, niezbędnych dla nowoczesnej gospodarki jako elementu sprzyjającego modernizacji przedsiębiorstw, w szczególności na potrzeby transformacji przemysłowej, zielonej i cyfrowej.

Wsparcie firm w zakresie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE) / efektywności energetycznej, wytwarzanie energii z OZE (w tym rozwiązań będących efektem prac B+R oraz wdrażania innowacji) oraz Gospodarki Obiegu Zamkniętego (GOZ) jest realizowane w Celach Polityki 1 i 2. W CP2 GOZ będzie wspierany głównie w zakresie gospodarki odpadami i racjonalizacji wykorzystania zasobów, natomiast w innych sferach GOZ będzie wspierana w CP1, w tym w obszarze B+R czy produkcji przemysłowej.

Dodatkowo MŚP z wybranych obszarów pięciu województw (dolnośląskiego, łódzkiego, małopolskiego, śląskiego i wielkopolskiego) mogą uzyskać wsparcie z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, którego celem jest łagodzenie skutków transformacji poprzez finansowanie dywersyfikacji i modernizacji lokalnej gospodarki oraz łagodzenie negatywnych skutków dla zatrudnienia. Wsparcie w tym zakresie skoncentrowane jest na działaniach wyraźnie przyczyniających się do tworzenia nowych i utrzymania istniejących miejsc pracy oraz łagodzenia skutków transformacji w wymiarze gospodarczym, społecznym i środowiskowym.

W ramach obecnie obowiązujących PR 2021-2027 przedsiębiorcy mogą korzystać z szerokiej oferty wsparcia zwrotnego, głównie pożyczek. Na wsparcie w formie pożyczek ze środków EFRR w PR 2021-2027 przeznaczono łącznie blisko 836 mln euro, w tym 85 mln euro w formie wsparcia dotacyjnego łączonego z instrumentem finansowym w ramach jednej operacji. Środkami unijnymi przeznaczonymi na wsparcie zwrotne MŚP w ramach programów regionalnych na lata 2021-2027 zarządzają następujące podmioty (menadżerowie funduszy powierniczych):

- Bank Gospodarstwa Krajowego,
- Kujawsko-Pomorski Fundusz Rozwoju w przypadku województwa kujawsko-pomorskiego,
- Pomorski Fundusz Rozwoju w przypadku województwa pomorskiego,
- Wielkopolski Fundusz Rozwoju w przypadku województwa wielkopolskiego.

Institucje zarządzające PR 2021-2027 zawarły z ww. menadżerami funduszy powierniczych 22 umowy na wsparcie rozwoju MŚP, na łączną kwotę wsparcia UE ze środków EFRR w wysokości 3,79 mld zł.

Oferta wsparcia zwrotnego dostępna na poziomie regionalnym jest w szczególności ukierunkowana na wspieranie mikro i małych przedsiębiorców, a więc tego sektora polskich przedsiębiorców, którzy mają najbardziej utrudniony dostęp do zewnętrznych rynkowych źródeł finansowania.

Pożyczki unijne dla przedsiębiorców oferowane w ramach PR 2021-2027 udzielane są zazwyczaj na preferencyjnych warunkach oraz mogą zakładać umorzenie części kapitału w przypadku osiągnięcia dodatkowych efektów w ramach inwestycji, np. zwiększenie zatrudnienia.

Ponadto oprócz pożyczek unijnych dla przedsiębiorców dostępna jest również na poziomie regionalnym dodatkowa oferta wsparcia zwrotnego, która jest rozwijana przez regionalne fundusze rozwoju ze środków krajowych. Szczegółowe informacje o tych produktach dla przedsiębiorców są dostępne na stronie Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Regionalnych Funduszy Rozwoju lub na stronach poszczególnych funduszy.

Kolejnym programem jest Program Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej, w którym są następujące instrumenty skierowane do przedsiębiorców – MŚP prowadzących działalność gospodarczą na terenie Polski Wschodniej:

- Platformy startowe dla nowych pomysłów.
- Automatyzacja i robotyzacja w MŚP.
- Gospodarka o obiegu zamkniętym w MŚP.
- Wzornictwo w MŚP.
- Pożyczki na rozwój turystyki.

Dla przedsiębiorców inwestujących w Polsce dostępne są instrumenty wsparcia nowej inwestycji, takie jak np. ulga podatkowa w ramach Polskiej Strefy Inwestycji lub grant w ramach Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030. Programy wsparcia nastawione są na zwiększanie dynamiki napływu nowych projektów inwestycyjnych, które wzmacniają rozwój gospodarczy kraju oraz generują nowe miejsca pracy.

Podstawowym instrumentem wsparcia dla przedsiębiorców jest obecnie Polska Strefa Inwestycji (PSI). Ulga podatkowa w ramach PSI dostępna jest na nową inwestycję realizowaną na obszarze całego kraju. Ww. instrument pozwala na wspieranie przedsiębiorców przy jednoczesnym ograniczeniu ryzyka po stronie państwa (ulga podatkowa przyznawana jest od wypracowanych zysków). Wsparcie w ramach Polskiej Strefy Inwestycji stanowi formę regionalnej pomocy publicznej. W związku z czym maksymalna wysokość zwolnienia podatkowego, o jakie może ubiegać się firma, zależy od regionu planowanej inwestycji. Tego rodzaju forma wsparcia premiuje regiony, które borykają się z problemami gospodarczymi oraz wspiera zrównoważony rozwój na obszarze całego kraju. W ramach Polskiej Strefy Inwestycji (od września 2018 r. do końca stycznia 2026 r.) wydano łącznie 3 730 decyzji o wsparciu, na 155,419 mld zł deklarowanej wartości inwestycji oraz 55 715 nowych miejsc pracy. W 2025 r. wydano 646 decyzji o wsparciu, na deklarowaną wartość inwestycji 21,963 mld zł oraz z deklaracją utworzenia 3 646 nowych miejsc pracy. W styczniu 2026 r. wydano 30 decyzji o wsparciu, na deklarowaną wartość inwestycji 1,010 mld zł oraz z deklaracją utworzenia 145 nowych miejsc pracy. Aktualnie opracowywane są działania zmierzające do dalszego uatrakcyjniania oferty wsparcia dla inwestorów. Informacje w tym zakresie zostaną upublicznione w najbliższym czasie (po rozpoczęciu procesów legislacyjnych poszczególnych ustaw).

Warto dodać, że bieżącym wsparciem przedsiębiorczości zajmują się instytucje rozwoju Grupy PFR (w tym PARP, BGK, ARP) i urzędy pracy. Wsparcie może być udzielone w różnych formach, np. w postaci szkoleń, doradztwa czy finansowania. Przedsiębiorcy mogą skorzystać z portalu biznes.gov.pl, na którym są dostępne informacje na temat prowadzenia działalności gospodarczej. W ramach portalu działa Centrum Pomocy Przedsiębiorcy - punkt informacyjny, w którym eksperci Centrum służą pomocą.

Wszystkim podmiotom (instytucjom finansowym, przedsiębiorcom) zainteresowanym informacjami na temat preferencyjnego finansowania ze środków unijnych wsparcia udziela Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Instrumentów Finansowych Programów Unii Europejskiej (KPK). Szczególnie ważnym programem jest program InvestEU, który obejmuje m.in. wsparcie zwrotne stanowiące zachętę do inwestycji i poszukiwania nowych możliwości rozwoju. Program umożliwia partnerom inwestycyjnym podjęcie większego ryzyka i wspieranie projektów, z których w innym przypadku mogliby zrezygnować.

O wsparcie doradcze można zwracać się do polskich ośrodków Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (EEN). Eksperti EEN pomagają w znalezieniu partnerów biznesowych, organizują wyjazdy w ramach giełd kooperacyjnych i misji handlowych na całym świecie. EEN wspiera MŚP w dostępie do zamówień publicznych, oferuje pomoc w poszukiwaniu ofert, doradztwo w procesie przetargowym oraz wsparcie w nawiązywaniu kontaktów z zamawiającymi. Eksperti EEN udzielają również wsparcia w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji. EEN zapewnia, m.in. doradztwo ds. zrównoważonego rozwoju. Obejmuje to audyt w zakresie podejścia ESG, audyt energetyczny, audyt procesów i przygotowanie

firmy do wdrożenia gospodarki o obiegu zamkniętym, obliczanie śladu węglowego przedsiębiorstwa, ocena firmy w kontekście taksonomii, wsparcie przy tworzeniu strategii. W Polsce mamy 27 ośrodków EEN rozlokowanych na terenie całego kraju i zgrupowanych w 4 konsorcjach.

Funkcjonuje również Akademia PARP, która powstała w celu upowszechniania wiedzy o prowadzeniu działalności gospodarczej. Akademia PARP to bezpłatne kursy e-learningowe dla osób chcących założyć lub prowadzących działalność gospodarczą, a także dla wszystkich osób pragnących zwiększyć swoje kompetencje. Kursy są prowadzone w pięciu obszarach: finanse, marketing, prawo, zarządzanie i kompetencje osobiste. Kursy e-learningowe to rozwiązanie, z którego mogą korzystać osoby mieszkające w regionach gorzej zurbanizowanych i oddalonych od centrów dużych miast. Dzięki nim edukacja przestaje być ograniczona przez miejsce zamieszkania.

Przedsiębiorcy, szczególnie ci najmniejsi, mogą korzystać z szeregu ulg w zakresie opłacania składek na ubezpieczenia społeczne. Każda z ulg działa na innych zasadach i przysługuje w określonych sytuacjach i w określonym czasie. Przedsiębiorca ma możliwość dobrowolnego skorzystania ze zwolnienia, bądź też opłacania niższych składek. Ulgi z jakich mogą skorzystać przedsiębiorcy to: 1. ulga na start; 2. składki preferencyjne; 3. Mały ZUS Plus. Poza tymi ulgami, najmniejsi przedsiębiorcy od 2024 r. mogą korzystać z tzw. wakacji składkowych. Funkcjonujące od ponad roku rozwiązanie wspiera najmniejszych przedsiębiorców, przejmując przez budżet państwa opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne. Dzięki temu otrzymują oni realne i odczuwalne wsparcie finansowe. Przedsiębiorca może przeznaczyć zaoszczędzone środki na bieżące wydatki, inwestycje czy dalszy rozwój działalności.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Tomasz Lewandowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii